

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **K. -V., a.s.**, so sídlom E., IČO: X, zastúpenej *Advokátskou kanceláriou M. a spol., s.r.o.*, so sídlom Z., proti žalovanému: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 11698/2007-min zo dňa 5. novembra 2007, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 55/2008-58 zo dňa 9. septembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 55/2008-58 zo dňa 9. septembra 2009 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave poukazujúc na ustanovenie § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako „OSP“) zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 11698/2007-min zo dňa 5. novembra 2007, ktorým bolo zrušené rozhodnutie č. 1449/2004-min.-2 zo dňa 27. októbra 2004 o schválení žiadosti žalobkyne č. 11420100011 o nenávratný finančný príspevok, s názvom: „Hurbanovo - rozšírenie kanalizácie, stoky A, B, C“ z dôvodu, že žalobou napadnuté rozhodnutie nemôže byť predmetom preskúmania súdom. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá v prípade zastavenia konania, právo na ich náhradu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu zákonnosti, nakoľko týmto rozhodnutím nedošlo k založeniu, zmene alebo k zrušeniu oprávnenia a povinnosti žalobkyne a ani jej práva, právom chránené záujmy ani povinnosti neboli priamo dotknuté, kvalifikujúc zároveň vydanie tohto rozhodnutia za nadbytočné, keďže právne účinky odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 004/2.1/2004 (ďalej aj ako „Zmluva“), uzavretej na základe napadnutým rozhodnutím zrušeného rozhodnutia o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok, nemali nastať vydaním napadnutého rozhodnutia, ale dňom doručenia

odstúpenia žalovaného od Zmluvy žalobkyňi. Dôvodil ďalej tým, že Zmluva upravujúca podmienky poskytnutia finančného príspevku bola účastníkmi konania uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, predstavuje teda tzv. relatívny obchodno-závazkový vzťah, a preto mal za to, že pokiaľ žalobkyňa namietala nedôvodné odstúpenie od Zmluvy žalovaným, mala sa ochrany svojich práv domáhať na všeobecnom súde prostredníctvom žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia žalovaného od Zmluvy. Na základe uvedeného, krajský súd konštatujúc, že napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu, konanie v súlade s ustanovením § 250d ods. 3 OSP zastavil.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a/ až f/ OSP jeho zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, dôvodiac tým, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil, že preskúmané rozhodnutie žalovaného nepodlieha súdnemu prieskumu zákonnosti. Poukázala na to, že preskúmané rozhodnutie, ktorým bolo zrušené pôvodné rozhodnutie žalovaného o schválení žiadosti o čerpaní nenávratných finančných prostriedkov, je rozhodnutím ústredného orgánu štátnej správy v zmysle ustanovenia § 244 ods. 3 OSP, nakoľko týmto rozhodnutím došlo k zrušeniu jej oprávnenia, resp. jej práva ním boli priamo dotknuté. Namietala ďalej jeho nezákonnosť a nepreskúmateľnosť tvrdiac, že z rozhodnutia nie je zrejmý skutok, z ktorého možno vyvodzovať porušenie zákona a z jeho odôvodnenia nie je zjavné, na základe akých právnych úvah dospel žalovaný správny orgán k predmetnému rozhodnutiu. Tvrdila, že pokiaľ sa predchádzajúce rozhodnutie žalovaného o schválení žiadosti týkalo jej práv a oprávnených záujmov, potom aj napadnuté rozhodnutie nemôže byť prejavom rozhodovacej činnosti orgánu verejnej správy, ktoré by sa nedotýkalo jej subjektívnych práv, resp. ktorým by nedošlo k ich zmene. V odvolaní žalobkyňa poukazovala na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne na rozsudky *Balmer-Schafroth proti Švajčiarsku (GC) z 26. augusta 1997*, *Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 2. júna 1981*, *Fayed proti Spojenému kráľovstvu z 21. septembra 1994*, a *Masson a Van Zon proti Holandsku z 28. septembra 1995*, a to v súvislosti s interpretáciou článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, citujúc, že: *„Medzi napadnutým správnym aktom a tvrdeným porušením práv resp. záujmov musí existovať priama súvislosť. Výsledok konania musí byť priamo rozhodujúci pre právne postavenie navrhovateľa. Úplné slabé súvislosti alebo vzdialené následky nie sú dostatočné pre použitie článku 6 ods. 1.“* Žalobkyňa svoje tvrdenia o preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného oprela tiež o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 2. októbra 2001 sp. zn. II ÚS/50/01-50, taktiež pojednávajúci o vylúčení rozhodnutia zo súdneho prieskumu v nadväznosti na porušenie čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorom sa uvádza, že: *„Citovaná ústavná norma (článok 46 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky) žiadnym spôsobom neurčuje, v akom type súdneho konania a na základe akého návrhu majú súdy takéto rozhodnutia preskúmať a ani sa nezmieňuje o druhu rozhodnutí, ktoré by mohli byť vylúčené zo súdneho preskúmania, pretože smeruje výlučne k ich obsahovej stránke a jej prostredníctvom k základným právam a slobodám. V dôsledku toho v prípade, keď sa rozhodnutie správneho orgánu dotýka niektorého zo základných*

práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené. Vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho preskúmania (v správnom súdnictve) môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy.“ Stotožniac sa s názorom prvostupňového súdu o „nadbytočnosti“ vydania napadnutého rozhodnutia uviedla, že samotná jeho nadbytočnosť nevyklučuje však existenciu zásahu do jej práv a oprávnených záujmov. Dokonca zastáva názor, že vydanie preskúmaného rozhodnutia žalovaným správnym orgánom presahuje rámec jeho právomoci. V tejto súvislosti poukázala na v súčasnosti prebiehajúci spor o zaplatenie čiastky poskytnutej na základe neplatného právneho úkonu vedený pred Okresným súdom Bratislava I, v ktorom sa bude okrem iného prejudiciálne riešiť aj otázka posúdenia platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu odstúpenia žalovaného od predmetnej Zmluvy, a keďže v súlade s ustanovením § 135 ods. 2 OSP je súd viazaný týmto správnym rozhodnutím, mala za to, že by toto rozhodnutie malo byť zrušené ako rozhodnutie nulité. Upozornila na to, že žalovaný ako poskytovateľ pomoci bol v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 004/2.1/2004 zo dňa 8. decembra 2004 v znení Dodatku č. 1 oprávnený od nej odstúpiť, avšak nebol oprávnený pristúpiť k zrušeniu svojho predchádzajúceho rozhodnutia č. 1449/2004-min.-2 o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Základná infraštruktúra, Priorita 2-Enviromentálna infraštruktúra, Opatrenie 2.1-Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využitie vôd, pričom práve týmto rozhodnutím bola zasiahnutá vo svojich právach. V súvislosti s vydaním napadnutého rozhodnutia namietala aj tú skutočnosť, že pokiaľ žalovaný ako poskytovateľ príspevku mal za to, že je potrebné zrušiť jeho predchádzajúce rozhodnutie o schválení žiadosti, na vydanie takéhoto rozhodnutia bol oprávnený jeho nadriadený orgán v rámci uvedeného projektu, teda Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne, stotožniac sa s názorom prvostupňového súdu, že napadnuté rozhodnutie nie je rozhodnutím vydaným v správnom konaní, a ani rozhodnutím zakladajúcim, zmeňujúcim alebo rušiacim oprávnenia alebo povinnosti žalobkyne, alebo rozhodnutím, ktorým by mohli byť jej práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté, navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť, pričom zároveň poznamenal, že týmto rozhodnutím iba deklaroval určitý právny stav, ktorý vznikol na základe právneho úkonu odstúpenia od obchodnej zmluvy uzatvorenej účastníkmi konania a toto rozhodnutie, majúce len oznamovací charakter, nemalo žiaden vplyv na platnosť a účinnosť odstúpenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec v medziach odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

V prejednávanom prípade bolo potrebné vyriešiť otázku, či napadnuté rozhodnutie vydané žalovaným správnym orgánom bolo spôsobilé privodiť ujmu na právach alebo právom chránených záujmoch žalobkyne.

Na poskytnutie pomoci zo štrukturálnych fondov nie je právny nárok. Jedná sa o tzv. naturálnu obligáciu, ktorej podstata tkvie v tom, že sa **jej splnenia nemožno úspešne domáhať súdnou cestou**. V danom prípade, však o poskytnutí nenávratného finančného príspevku bolo rozhodnuté v prospech žalobkyne rozhodnutím žalovaného č. 1449/2004-min.-2 zo dňa 27. októbra 2004 o schválení žiadosti žalobkyne č. 11420100011 o nenávratný finančný príspevok, s názvom: „Hurbanovo - rozšírenie kanalizácie, stoky A, B, C“. Táto skutočnosť, má podľa názoru odvolacieho súdu zásadný význam pre posúdenie povahy zásahu žalovaného správneho orgánu do už nadobudnutých práv a oprávnených záujmov žalobkyne napadnutým rozhodnutím. Je nesporné, že vydanie napadnutého rozhodnutia nemalo za následok odstúpenie od Zmluvy, keďže toto bolo účinne vyvolané doručením oznámenia žalovaného o odstúpení od Zmluvy žalobkyne. Sporné však zostáva posúdenie konzekvencií napadnutého rozhodnutia vydaného v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. d/ Smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 1. februára 2006 č. 2/2006-9. o poskytnutí finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v oblasti životného prostredia v znení dodatku č. 1 (ďalej aj ako „Smernica“) vo vzťahu k nadobudnutým právam, získaných žalobkyňou predmetnou Zmluvou.

Podľa platnej právnej úpravy rozhodnutiami správnych orgánov preskúmateľnými v správnom súdnictve sa rozumejú individuálne správne akty,

- ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb,
- ktorými **môžu** byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 11698/2007-min zo dňa 5. novembra 2007, ktorým bolo zrušené rozhodnutie č. 1449/2004-min. – 2 o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok, vzhľadom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím bezpochyby preskúmateľným v správnom súdnictve, keďže pro futuro nemožno jednoznačne vylúčiť jeho **možný** dosah na práva a právom chránené záujmy žalobkyne. Navyiac odvolací súd zdôrazňuje, že hoci má zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku rozhodne charakter relatívneho obchodu (zmluvné strany sa v článku XV. ods. 5 dohodli, že ich

záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom), a spadá svojou povahou do oblasti súkromného práva, nemôže byť táto skutočnosť prekážkou preskúmania napadnutého rozhodnutia v správnom súdnictve, pričom odvolaciemu súdu nedá neuviesť, že práve príčinou jej uzatvorenia bolo rozhodnutie žalovaného o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok, na priznanie ktorého nie je právny nárok. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že rozhodnutím o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, sa uvedený právny nárok pretransformoval na také právo, ktorého ochrany je žalobkyňa oprávnená domáhať sa súdnou cestou a súdy sú povinné jej túto ochranu v prípade jej uplatnenia riadne poskytnúť.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať aj nerešpektovanie zákonnej lehoty poskytnutej účastníkovi konania na účely vyčíslenia jeho účelne vynaložených trov konania (§ 151 ods. 4 OSP) prvostupňovým súdom.

Pochybil preto krajský súd, keď v súlade s ustanovením § 250d ods. 3 OSP konanie zastavil. V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu posúdiť napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu podľa príslušných právnych predpisov hmotného práva a vo veci meritórne rozhodnúť.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP zrušil a podľa § 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci (§ 224 ods. 3 OSP).

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 29. apríla 2010

**JUDr. Jozef Hrgáč, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth